

د ژړا زمانې لارې!

خان زمان کاکړ

د پاکستان په مېډيا او سياست کې چې چا د دې قربانيو اعتراف وکړو؟

يوه بله تش په نوم روشن خياله ډله په دې کشمکش کې ده چې د امريکې او که د طالبانو مخالفت وکړي. د سوويت يونين د انهدام د الميې نه پس هغوي د حالاتو د نزاکت د ادراک کوشش ونه کړو بلکې د تجزيې او جائزې لپاره ئې زور چوکاټ په کار راوستو. د پاکستان مېډيا د جهادي طبيعت حامله ده او په اوسني جنګي حالت کې د څرګند جانبدار ګردار له مخې ترهګرو ته د اخلاقي جواز ورکولو هر ممکن کوشش کوي. خو د دوي لپاره تکليف ده صورتحال دا د چې چې عوام تر مېډيا زيات باشعوره دي. عوام لښکرونه جوړوي او د خپل تحريک هر ډول مرسته يقيني کوي. د سازشي مېډيا او استخباراتي سياست د تمامو کوششونو باوجود تحريک او قام يو له بل سره ګڼلې پاتې شو. د تحريک سياسي بصيرت دا د چې تر بهرني نقطه نظر او فشار ئې په څو چنده زيات ارزښت د خپل عام اولس رايې او غوښتنې ته ورکړو او ټولې فېصلې ئې د عوامي نفسياتو په رڼا کې وکړې. په انتهائي پېچېده حالاتو کې د سياسي دور اندېښې په زور اخر کار ممکن شو چې عالمي او هم عوامي تاثر د پښتون قام او پښتون قامي تحريک په حواله په يو زيات مثبت شکل کېښې ښکاره شو.

په داسې وخت کې چې د سرد بقاء تحريک په ډېرو حساسو شېبو کې مخ په وړاندې روان د، د پاکستان د جماعتي مېډيا او استخباراتي انټلجنسيا ناقص او نارسا ګردار دا د چې د پښتنو د وطن اوسنيو حالاتو ته په خپل تاريخي سياق و سباق کې نه بلکې له معروضي پارليماني زاويې نه ګوري. په نورو ټکو لکه څنګه چې دوي اين آر او د اتو زرو کسانو مسئله نه بلکې يوازې د صدر زرداري مسئله ثابتولې شي، هم دغسې نقطه نظر د روان جنګي صورتحال په حواله د پراخ تاريخي پس منظر په ځانې دو کلن سياسي سېټ اپ ته محدود د. دوي تر اوسه هم په دې کشمکش کې ګېر او تقسيم پاتې دي، چې دا جنګ زمونږ او که پردې د دې؟ د پردې جنګ سرود غږونکي غواړي چې رياستي جهادي سېټ اپ بري الذمه وگرځوي او د غېر رياستي عناصرو په نوم ګاونډيو هېوادونو ته کنځلې ډالۍ کړي. دوي د ځينو وړو مسائلو په مورد کې د پښتونخوا حالات ثانوي ثابتوي. د عدليې د بحالی د تحريک نه د عدليې تر اوسنيو فېصلو پورې دې هر څه ته د مېډيا زبردست کوريج ورپه برخه شو او په پرله پسې توګه تر ننه د قانون د محافظانو قصيدې وئيل کېږي خو په پښتونخوا کې چې قومي تحريک د سرد بقاء په جنګ کېښې سرونه قربانوي، هيڅ نه وئيل کېږي،

په اوسنيو حالاتو کښې جنگي عناصر څه غواړي؟ صاحب عقل څوک په اسانه ځواب وئيل شي، گډوډي.....!! گډوډي څنگه او د چا لپاره؟ جغرافيايي، معاشي، ذهني او نفسياتي گډوډي، په

حوالو له يو لويه زيان سره مخامخ دے. مادي ژوند مو په بارودي ماحول کښې مفلوج دے، چې ژور اثرات ئې زمونږ په ذهني او نفسياتي نړۍ هم څرگند دي. په دې حالاتو کښې يوه واضحه تگلاره لرل کۀ

په نړېوال سياست کښې دا وخت د پښتنو د وطن د مرکزي خيال حثيت دے او د نړېوالي ټولني ټوله توجه پر دې سيمه مرکوز ده. مونږ په تکرار دا خبره کړې ده، چې حالات دې ته جوړ دي چې د پښتنو قومي سوال له بين الاقوامي سوال سره وتړل شي. نن عالمي رايه د پښتنو په حق کښې ده او سيمييز استبدادي مېکانيزم له هر ډول اخلاقي مرستې نه بې برخې دے.

هر ډول تنظيم او توازن کښې گډوډي او په هره شعبه او اداره او په هر معيار او مدار کښې گډوډي!! دا گډوډي د اقتصادي حرص مندو، وسله تاجرانو، قامي مفسدينو او جمود غوښتونکو او رجعت

لارې موندلو او لارښودنې کولو ضرورت دے. په اوسني عصر کښې لار او لارښود بايد له مصلحتونو پاک پس منظر ولري. دا د فېصلې وخت دے، د صفا صفا خبرې وخت دے. په سياست کښې د هدف او په جنگ کښې د دښمن تعين پکار وي، په دې لړ کښې ابهام مطلق ناکامي وي. قام څرگند stance غواړي او څرگنده تگلاره غواړي.

غوښتونکو په گټه تمامېږي. ترهگر جنگ د ټولني د واپسۍ او پسماندگۍ لپاره کوي. په دې کښې د هېڅ اعلى او ارفع قدرونو ترويج او ترقي نه شي کېدې. په دې کښې هر وخت سالم او ساھو ارزښتونه مسخ کېږي. اوسنۍ صورتحال په هېڅ حواله هم د شريف المزاج انسانيت لپاره د زغملو وړ نه دے. ځکه چې په دې صورتحال کښې د انسانيت د بربادۍ په لور سفر روان دے. جنگي عناصر هغه کلتوري قدرونه په ترجيحي بنيادونو تخريبوي، کوم چې په نړۍ کښې د پښتنو د مترقي شناخت ضامن گرځي. د پښتنو د مترقي شناخت تنسيخ د پښتنو د ورکولو په لور ورومېه قدم دے. په نننۍ دنيا کښې چې کوم قام له جديدو جمهوري او مترقي تصوراتو نه بېگانه وي، هغه په گرانه خپله بقاء خوندي ساتلې شي. د روانو حالاتو په تناظر کښې د پښتنو وطن په مادي او معنوي دواړو

په نړېوال سياست کښې دا وخت د پښتنو د وطن د مرکزي خيال حثيت دے او د نړېوالي ټولني ټوله توجه په دې سيمه مرکوز ده. مونږ په تکرار دا خبره کړې ده، چې حالات دې ته جوړ دي چې د پښتنو قومي سوال له بين الاقوامي سوال سره وتړل شي. نن عالمي رايه د پښتنو په حق کښې ده او سيمييز استبدادي مېکانيزم له هر ډول اخلاقي مرستې نه بې برخې دے. په جنگ کښې دښمن تنها کول او د اخلاقي و مالي سپورټ نه بې برخې کول

پکار وي. د لروبر افغان په سياسي تناظر کښې چې نن نړېواله ټولنه خپله تگلاره ټاکي نو په ضمن کښې ئې بايد پښتون بحېثيت مجموعي خپله قامي تگلاره ولري. په نړېواله سټريټيجي کښې دا بدلون رامنځته شوه د دې چې افغانستان د اېشياء نه بلکې د دنيا زړه د دې او د پښتنو دښمن د ټولې دنيا دښمن د دې په دې حواله پښتنو ته د قومي سوال د راوچلولو زمينه نن تر هر وخت زياته مساعده ده، موقع شناس ذهنونه ئې په اهميت پوهېږي.

د پاکستان په صحافت کښې چې د قومي دائرې او حب الوطني کومې بابولالې وئيل کېږي، دا تش قومونو ته د نوکړۍ او چاکرۍ تلقين د دې قومونو په فطري تشخص او حقونو پورې اوس هم ملنډې روانې دي. د پښتونخوا د نوم په مسئله د انتهايي درجې کم ظرفي وليدل شوه. يو څوک چې مو د تشخص په مخالفت کښې تر دومره سخت دريځۍ او بې شرمۍ رسېدې شي، نور به راته کوم پټکې په سر کړي؟ د پښتنو بحېثيت په دې قومي دائره او حب الوطني کښې بحال نه د دې. پښتانه به خپل قومي تشخص او ژوند ژواک بحالوي، د خپل قومي تحريک په زور به ئې بحالوي. مزاحمت اخري آپشن د دې، په اخري تجزيه کښې به د يو مرکز په ارزښت خبر ذهنونه خپلې مقاومتي مبارزې ته بېرته مخ اړوي. د جنګي حالاتو په سبب مو نن د ژوند هره څانګه مفلوج ده، د يوې منظمې سټريټيجۍ له مخې مو تاريخي قامي بنيادونه په نخبه شول، د سر سړي او د دستار سړي، قامي او سيمئيز مشران، فنکاران او جرنلستان مو بې درېغه په نخبه کېږي. هر تاوان مو تش تر خپله قامه محدود د دې له پنجاښ نه کوم احتجاج ريكارډ شو؟ د قامي

دائرې او حب الوطني دا ادا د کمال ده او په مونږ کښې که اوس هم څوک دې ته وفادار وي نو هغه به د دوي تنخواه دار وي. اوس هم جنګ واضحه د دې او هم دښمن، له اوږدو تجربو نه پس هيڅ هم مبهم پاتې نه دي، اوس هم که څوک دې ته د ابهام په نظر گوري، نو هغه به د پرديو سترگو خاوند وي. مونږ د دېرش کلنۍ جنګي تجربې نه پس ولې د خپل شهيد په قاتل پسې "اسم نامعلوم" مقدمه درج کړو. زندگۍ په دې بې وسه احساس نه کېږي، د ژړا زمانې لارې، مبارزه ټينګ کميټنټ غواړي.

د تاريخ په دې احساس پړاو هر مسؤل ته د خپل مسؤليت ادراک پکار د دې، په جدي بنيادونو بايد د وطن claim وشي. مونږ د ژوند لپاره مبارزه کوو، د سر بقاء غواړو. دا د منظم نظرياتي جدوجهد تقاضا کوي. نړۍ ته سترګې اړول غواړي او په ضمن کښې به خپله طبقه او خپله طبقاتي مبارزه پېژندل وي. زمونږ د قام کړۍ د نړۍ د اخوت په زنجير کښې چرې پېوند کېږي؟ سترگور څوک مو بايد په دې وپوهوي. ځکه چې په جنګونو کښې مو د ژوند د سفر زانې د نړۍ له سپله وتلي ښکاري. مونږ غلط معرفي کړل شوي يو او زمونږ په حواله ئې په نړۍ کښې زياتې مغالطې خورولې دي. اوس وخت د دې، چې دا غلطۍ او مغالطې وشنل شي او د تصوير رښتيني اړخ څرګند کړل شي. د دې لپاره به د خپل قامي تحريک مرسته يقيني کول وي او د تحريک د ثابت قدم ساتلو لپاره به جدي او سېدل وي. هم دا د ذهني بېدارۍ او عملي مبارزې وخت د دې. دا د امتحان وخت د دې لپاره د ژړا، فرياد او قرارداد نه بلکې د مېړانې، جدوجهد او مزاحمت ضرورت د دې.

khanzamankakar.kakar@gmail.com